Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 82/2025
30.01.2025. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Далибора Милошевића и др., због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика у стицају са кривичним делом принуда у покушају у саизвршилаштву из члана 135. став 2. у вези става 1. у вези чланова 30. и 33. Кривичног законика и три кривична дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Милошевића, адвоката Ирене Ђорђевић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 69/24 од 24.04.2024. године и Вишег суда у Нишу Кж1 194/24 од 30.07.2024. године, у седници већа одржаној дана 30.01.2025. године, једногласно је донео

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Милошевића, адвоката Ирене Ђорђевић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Нишу К 69/24 од 24.04.2024. године и Вишег суда у Нишу Кж1 194/24 од 30.07.2024. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Нишу К 69/24 од 24.04.2024. године, поред осталог, окривљени Далибор Милошевић оглашен је кривим због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 2 (две) године, кривичног дела принуда у покушају у саизвршилаштву из члана 135. став 2. у вези става 1. у вези чланова 30. и 33. Кривичног законика, за које му је утврђена казна затвора у трајању 2 (две) године и 11 (једанаест) месеци и три кривична дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, за која су му утврђене казне затвора у трајању од по 1 (једне) године и 8 (осам) месеци, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 9 (девет) година и 3 (три) месеца, коју ће издржати по правноснажности пресуде, а у коју му се урачунава време

проведено у притвору почев од 03.12.2022. године до упућивања окривљеног у завод за извршење кривичних санкција.

На основу одредбе члана 246а став 5. и члана 87. Кривичног законика, поред осталог, према окривљеном Далибору Милошевићу изречена је мера безбедности одузимања предмета ближе наведених и описаних у изреци пресуде.

Истом пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљених, о чијој ће висини суд одлучити накнадно посебним решењем, док је оштећени АА, ради остваривања имовинскоправног захтева, упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 194/24 од 30.07.2024. године одбијене су као неосноване жалбе бранилаца окривљених и ОЈТ у Нишу и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Далибора Милошевића, адвокат Ирена Ђорђевић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и укине другостепену пресуду са ставом да другостепени суд отвори главни претрес и донесе правилну и закониту одлуку или да преиначи обе нижестепене пресуде и окривљеног Далибора Милошевића огласи кривим за једно продужено кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Милошевића, је неоснован.

Бранилац окривљеног Далибора Милошевића, у поднетом захтеву, одредбу општег карактера (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), конкретизује навођењем да окривљени није могао бити оглашен кривим због кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и кривичног дела принуда у покушају у саизвршилаштву из члана 135. став 2. у вези става 1. у вези чланова 30. и 33. Кривичног законика, јер је кривично дело принуде у конкретном случају конзумирано кривичним делом противправно лишење слободе, бранилац даље наводи и као и да је правилном применом закона, а имајући у виду постојање услова из члана 61. Кривичног законика, окривљени требао бити оглашен кривим због једног продуженог кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, а не због три кривична дела из члана 246а став 1. Кривичног законика.

Ови наводи, који по оцени Врховног суда, указују на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени су неоснованим.

Наиме, по оцени Врховног суда, када је у питању кривично дело принуде из члана 135. Кривичног законика и кривично дело противправно лишење слободе из члана 132. Кривичног законика, неће постојати стицај, кад су сила или претња употребљене у циљу затварања или држања затвореним другог лица. Дакле, ако је принуда употребљена искључиво у циљу лишења слободе, у том случају принуда је конзумирана противправним лишењем слободе, које се онда појављује као посебан облик принуде и може се узети као отежавајућа околност при одмеравању казне. Међутим, ако је сила или озбиљна претња употребљена не само у циљу лишења слободе, него и ради принуде на још неко чињење, нечињење или трпљење, које се могло лакше остварити претходним лишењем слободе, што је овде случај, постојаће стицај кривичних дела.

Из изреке правноснажне пресуде јасно произилази да је од стране окривљених на други начин најпре предузета радња извршења кривичног дела из члана 132. став 1. Кривичног законика, и то уперивањем пиштоља у правцу оштећеног, у тренутку пре него што је оштећени ушао у аутомобил са окривљенима, а затим и незаустављањем возила на захтев оштећеног да изађе из возила, као и опкољавањем оштећеног након изласка из возила, на локацији непознатој оштећеном, који начини предузимања радње извршења кривичног дела од стране окривљених су подобни да се оштећеном одузме слобода кретања. Из изреке такође произилази да су окривљени радњу извршења кривичног дела из члана 135. Кривичног законика започели у аутомобилу и то у тренутку када им је окривљени рекао да не зна где се налази ББ и да не зна ништа о „роби“, због чега му је речено да ће да се сети када буду дошли, којим радњама се од оштећеног захтевало одређено чињење односно давање информације, а затим и претњом убиством или тешком телесном повредом на тај начин што је окривљени Далибор Милошевић од окривљеног ВВ гласно у присуству оштећеног тражио да му преда пиштољ како би оштећеног упуцао у главу, јер је оштећени више пута поновио да нема тражене информације, као и применом силе ради одређеног чињења - давања информација и то задавањем два ударца предметом налик на стаклену флашу у пределу главе и задавањем удараца песницама и шутирањем оштећеног у пределу главе и тела, поред осталог и од стране окривљеног Далибора Милошевића. Ово кривично дело је остало у покушају јер оштећени није имао сазнања о траженим информацијама, те примењена сила и претња према оштећеном није довела до настајања последице у виду чињења оштећеног због којег је принуда примењена.

Сходно наведеном, по оцени Врховног суда, неосновани су наводи браниоца окривљеног да се, када су у питању кривична дела за која је окривљени Далибор Милошевић оглашен кривим у тачки 1. првостепене пресуде - из члана 132. и 135. Кривичног законика, ради о једном кривичном делу и то кривичном делу противправно лишење слободе из члана 132. Кривичног законика, којим је конзумирано кривично дело принуда из члана 135. Кривичног законика, јер се ради о различитим радњама које су просторно и временски повезане, али представљају два посебна кривична дела.

Такође, по оцени Врховног суда, из изреке правноснажне пресуде под тачком 3. произилази, да је правилно првостепени суд нашао да у конкретном случају у односу на окривљеног Далибора Милошевића, нема места примени института продуженог кривичног дела у односу на три кривична дела из члана 246а став 1. Кривичног законика, обзиром да код окривљеног није постојао јединствен умишљај усмерен на извршење тих дела, јер радње окривљеног нису представљале целину нити су се надовезивале једна на другу. Наиме, у свакој од три ситуације када је од окривљеног одузета опојна дрога, престао је његов однос према конкретном предузимању радње извршења сваког појединачног кривичног дела из члана 246а став 1. Кривичног законика јер је окривљени сваким следећим држањем опојне дроге доносио нову одлуку да поново држи мању количину опојне дроге за сопствену употребу и тиме сваки пут вршио ново кривично дело из члана 246а став 1. Кривичног законика.

Полазећи од наведеног, по налажењу Врховног суда, у описаним и утврђеним радњама окривљеног Далибора Милошевића, произилазе сва обележја, како објективна, тако и субјективна, кривичног дела противправно лишење слободе у саизвршилаштву из члана 132. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика у стицају са кривичним делом принуда у покушају у саизвршилаштву из члана 135. став 2. у вези става 1. у вези чланова 30. и 33. Кривичног законика, описано под тачком 1. изреке пресуде и три кривична дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, описана под тачком 3. изреке пресуде, за која је оглашен кривим, о чему је Виши суд у Нишу, на страни 5. у другом и трећем ставу, на страни 6. у првом и другом ставу, и страни 7 у другом ставу образложења пресуде Кж1 194/24 од 30.07.2024. године, дао јасне и довољне разлоге, које Врховни суд прихвата и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге упућује, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Далибора Милошевића, којима указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

У образложењу захтева, бранилац као разлог његовог подношења наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, уз истицање околности које изреку правноснажне пресуде чине неразумљивом, док осталим наводима захтева оспорава чињенично стање утврђено првостепеном, а потврђено другостепеном пресудом, износећи при томе, сопствене закључке у погледу радњи окривљеног описаних у изреци пресуде, са циљем да се исте правно квалификују на начин како то погодује интересима одбране уз примену института добровољног одустанка из члана 32. Кривичног законика, на који начин, по оцени Врховног суда указује на повреду одредбе члана 440. ЗКП.

Поред овога, бранилац у образложењу захтева, правноснажну пресуду оспорава и у погледу одлуке о казни и мери безбедности, изношењем сопственог мишљења да одређене чињенице нису узете у обзир приликом доношења одлуке нижестепених судова везано за кривичну санкцију, те да је казна затвора на коју је окривљени Далибор Милошевић осуђен престрога и није правилно одмерена, чак и када је у питању вишеструки повратник, те оспорава закључак суда у погледу сврхе кажњавања у конкретном случају, који наводи, по оцени Врховног суда, представљају повреду одредбе члана 441. став 1. ЗКП

Међутим, Врховни суд се у разматрање истакнутих повреда и навода није упуштао, јер битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка

11) ЗКП и повреде одредби чланова 440. и 441. став 1. ЗКП, не спадају у круг повреда таксативно набројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих окривљени, преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић